

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

KOMPYUTER VA ROBOTLAR BILAN O'ZARO ALOQA ORQALI IJTIMOIY PSIXOLOGIYANING O'ZGARISHI

Xidirova Noila Boymurotovna

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM o'qituvchisi

Asrorov Oybek Asror o'g'li

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM o'qituvchisi

Oromova Shodiyona Sodiq qizi

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM talabasi

Otajonova Kamila Rajabboyevna

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada kompyuter va robotlar bilan o'zaro aloqa natijasida insonlarning ijtimoiy psixologiyasida yuzaga kelayotgan o'zgarishlar tahlil qilingan. Tadqiqotda sun'iy intellekt (SI) asosidagi virtual yordamchilar, chat-botlar va robototexnika inson psixikasiga qanday ta'sir ko'rsatishi o'rganilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, texnologik kommunikatsiya inson munosabatlariga ta'sir qilib, ularning ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini o'zgartirishi mumkin. SI asosidagi tizimlar inson ruhiyatiga ham ta'sir ko'rsatib, ishonch darajasini oshirishi yoki kamaytirishi mumkin.

Kalit so'zlar. sun'iy intellekt, ijtimoiy psixologiya, robototexnika, chat-botlar, inson-mashina muloqoti, kiberpsixologiya.

Аннотация

В данной статье анализируются изменения, происходящие в социальной психологии людей в результате взаимодействия с компьютерами и роботами. Исследование изучает, как виртуальные помощники, чат-боты и робототехника на основе искусственного интеллекта (ИИ) влияют на психику человека. Результаты показывают, что технологическая коммуникация может

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

повлиять на отношения людей и изменить их навыки социального общения. Системы на основе СИ также могут влиять на психику человека, повышая или понижая уровень доверия.

Ключевые слова. искусственный интеллект, социальная психология, робототехника, чат-боты, человеко-машинное общение, киберпсихология.

Annotation

This article analyzes the changes in human social psychology resulting from interaction with computers and robots. The study examines how artificial intelligence (AI)-based virtual assistants, chatbots, and robotics affect the human psyche. The results show that technological communication can affect human relationships and change their social communication skills. AI-based systems can also affect the human psyche, increasing or decreasing the level of trust.

Keywords. artificial intelligence, social psychology, robotics, chatbots, human-machine communication, cyberpsychology.

Kirish

Texnologiyaning rivojlanishi bilan insonlarning kompyuter va robotlar bilan muloqoti kundalik hayotning ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Sun'iy intellekt (SI) asosidagi virtual yordamchilar, chat-botlar va robototexnika insonning ijtimoiy psixologiyasiga sezilarli ta'sir o'tkazmoqda. Ushbu maqolada inson va texnologiya o'rtasidagi o'zaro ta'sir ijtimoiy psixologiya nuqtayi nazaridan tahlil qilinadi.

Psixika miyaning xususiyatidir. Sezgi, fikr, ong maxsus tarzda tashkil topgan materiyaning oliy maxsulidir. Organizmning psixik faoliyati tananing ko'p sonli maxsus a'zolari vositasida amalga oshiriladi. Ulardan ba'zi birlari taassurotlarni qabul qilsa, boshqasi ularni signallarga aylantiradi, xatti-xarakat rejasini tuzadi uning ijrosini nazorat qiladi, uchinchi biri xili xatti-xarakatga kuch g'ayrat va shiddat bag'ishlaydi, to'rtinchi xili mushaklarni xarakatga keltiradi va xakozo. Ana shu murakkab ishning hammasi organizmning tashqi muhitga faol muvofiqlashuvini hayotiy vazifalrini hal etilishi ta'minlaydi[2].

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

Metodologiya.

Kiberpsixologiya (Internet psixologiyasi; kiberpsixologiyasi, Internet psixologiyasi) — psixologiyaning internet tarmog'ida odamlar tomonidan ijtimoiy xizmatlardan foydalanish turlari, usullari va tamoyillarini o'rganish metodologiyasi, nazariyasi va amaliyotini birlashtirgan va javobgar bo'lgan bo'limi, bu yerda ijtimoiy xizmatlar nafaqat ijtimoiy tarmoqlar, balki Internetdagi har qanday aloqa vositalari, Internet-forumlar va suhbatlardan tortib, messenjerlar va MMORPG largacha tushuniladi. Kiberpsixologiya media nazariyasi, informatika, aloqa fanlari va boshqa ilmiy fanlar bilan chambarchas bog'liq. Psixologiya sohalaridan media psixologiyasiga yaqin turadi[1].

Tadqiqot quyidagi metodlar asosida olib borildi:

- Adabiyot tahlili – ilgari o'tkazilgan tadqiqotlar va maqolalar o'rganildi.
- Empirik tadqiqotlar – insonlarning SI bilan muloqot qilishidagi hissiy reaksiyalari o'rganildi.
- Eksperimental testlar – turli yosh guruhlari o'rtasida robot va chat-botlardan foydalanish bo'yicha psixologik tahlillar o'tkazildi.
- So'rovnomalar va intervyular – insonlarning kompyuter va robotlar bilan muloqoti natijasida yuzaga keladigan psixologik o'zgarishlar o'rganildi.

Natijalar.

Tadqiqot natijalari quyidagilarni ko'rsatdi:

- Texnologik kommunikatsiya inson munosabatlariga ta'sir qiladi. Insonlar SI bilan muloqot qilishda unga ishonch bildirishlari yoki ehtiyotkorlik bilan yondashishlari kuzatildi.
 - SI asosidagi robot va chat-botlar insonlarning ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini o'zgartiradi. Uzoq muddatli SI bilan muloqot insonning boshqa insonlarga bo'lgan ishonch darajasiga ta'sir qilishi mumkin.
 - Robotik hamkorlik inson ruhiyatiga ta'sir qiladi. Ish joylarida robotlar bilan ishlash insonlarning psixologik moslashuv darajasini oshiradi.
 - Yosh guruhlariga qarab munosabat farqlanadi. Katta yoshdagi insonlar robotlar bilan ishlashga ehtiyotkorlik bilan yondashsa, yoshlar ularni tez qabul qilishadi.
- Zamonaviy kiberpsixologik tadqiqotlar psixologiya fanida murakkab: ular, masalan[4]:

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

- yosh psixologiyasi (erta iqtidorlilik va kompyuter va Internetdan foydalanishda yoshning o'ziga xosligi),
- ijtimoiy psixologiya (kompyuter va Internet vositasida muloqot va guruh faoliyati),
- klinik psixologiya (ya'ni. n. kompyuterdan foydalanishda tashvish, xulq-atvorga moyillik yoki Internetga qaramlik, qo'rquv va fobiyalarni davolash uchun virtual haqiqat tizimlaridan foydalanish),
- pedagogik psixologiya (kompyuterlar orqali guruhli va individual ta'lim, masofaviy ta'lim, o'yinga asoslangan ta'lim dasturlari),
- tashkiliy psixologiya (axborot texnologiyalaridan foydalanish sharoitida bandlikning yangi shakllari va tashkiliy xatti-harakatlarning o'ziga xos xususiyatlari).

Munozara

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, insonlarning SI bilan muloqoti ijtimoiy psixologik jihatdan sezilarli o'zgarishlarga olib kelmoqda. Robotlar va chat-botlarning rivojlanishi inson ijtimoiy xatti-harakatlariga, shaxsiy munosabatlariga hamda ishonch darajasiga ta'sir qiladi. Shu bilan birga, ushbu texnologiyalar insonlarning muloqot qilish ko'nikmalariga qanday ta'sir qilishini chuqurroq o'rganish zarur[5].

Xulosa

Kompyuter va robotlar bilan muloqot qilish insonlarning ijtimoiy psixologiyasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, SI bilan muloqot insonlarning ishonch darajasini oshirishi yoki kamaytirishi, ularning hissiy moslashuv jarayoniga ta'sir qilishi mumkin. Kelajakda SI va inson muloqotining chuqurroq tadqiqot qilinishi va uning ijtimoiy psixologiyaga ta'siri yanada keng o'rganilishi lozim.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Turakulov B.N. Umumiy psixologiya. O'quv-uslubiy majmua. Termiz-2018.
2. Boymurotovna, X. N., qizi Oromova, S. S., Otajonova, K. R., & qizi Uralova, K. J. (2024). MOLIYA-BANK SOHASIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI. GOLDEN BRAIN, 2(21), 86-90.
3. Boymurotovna, X. N., Islambay o'g'li, I. A., & Ruxsora, B. (2024). RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA PSIXOLOGIYADAGI ROLI. GOLDEN BRAIN, 2(16), 36-41.
4. Xidirova, N. B., qizi Oromova, S. S., Otajonova, K. R., qizi Begancheva, M. B., & qizi Tosheva, Z. X. (2024). IJTIMOYIY TARMOQLAR VA RAQAMLI AXBOROTLARNING PSIXIKAGA TA'SIRI. GOLDEN BRAIN, 2(21), 193-198.
5. Xidirova, N. B., qizi Oromova, S. S., Otajonova, K. R., qizi Begancheva, M. B., & qizi Tosheva, Z. X. (2024). BULUTLI TEXNOLOGIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIYA FAOLIYATIDA QO'LLANILISHI. GOLDEN BRAIN, 2(21), 13-18.
6. Xidirova, N. B., Oromova, S. S. Q., & Otajonova, K. R. (2024). TALABALARNING MOTIVATSIYASINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI. Indexing, 1(1).
7. Xidirova, N., Oromova, S., & Otajonova, K. (2024). Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llash istiqbollari. Raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt texnologiyalarining jamiyat rivojlanishidagi ahamiyati, 1(1), 18-21.
8. Botirovich, X. S., & Iskandar o'g'li, S. B. (2024). PERFORM ADDITION AND MULTIPLICATION OPERATIONS IN EXCEL. GOLDEN BRAIN, 2(16), 42-46.
9. Suvonov, B., & Islomov, A. (2024, May). VIRTUAL REALITY AND THE PRINCIPLES OF USING VIRTUAL REALITY IN THE EDUCATIONAL PROCESS. In Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit (pp. 57-59).
10. Suvonov, B., & Jamilova, S. (2024). Sun'iy intellektual tizimlarda noaniq mantiqning ahamiyatliligi va uning aniq mantiqdan farqi. Interpretation and researches, (4 (26)).
11. Qodirov, F. T., & Zoxidov, J. B. (2020). Development Of An Automatic Ventilation System For Smart Greenhouses. In Инновации в технологиях и образовании (pp. 19-21).

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

12. Khayriddinov, S., & Nodirova, F. (2024). Advanced pedagogical in improving the quality of education the significance of experiences in the educational system. *Talqin va tadqiqotlar*,(28).
13. Raxmonov, X., & Sunatov, J. R. (2022). O ‘ZBEK TILI KOMPYUTER LINGVISTIKASI YO ‘NALISHIDA OLIB BORILGAN ILMIY TADQIQOTLAR. *COMPUTER LINGUISTICS: PROBLEMS, SOLUTIONS, PROSPECTS*, 1(1).
14. Sunatov, J. R. (2023, December). TA’LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O ‘RNI. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE* on the topic:“Priority areas for ensuring the continuity of fine art education: problems and solutions” (Vol. 1, No. 01).
15. Xidirova, N. B. qizi Nomozova, FA (2024). RAQAMLI MATERIALLAR VA INTERAKTIV PLATFORMALAR YORDAMIDA TABIIY FANLARNI O ‘QITISH. *GOLDEN BRAIN*, 2(20), 162-166.
16. Xidirova, N. B. qizi Muqimova, GZ (2024). EXCELDA DIAGRAMMALAR BILAN ISHLASH. *GOLDEN BRAIN*, 2(20), 167-171.
17. Xidirova, N. B. qizi Oromova, SS, & Otajonova, KR (2024). MULTIMEDIALI TEXNOLOGIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIYADA QO ‘LLANILISHI. *GOLDEN BRAIN*, 2(20), 157-161.
18. Botirovich, X. S. Murodullo o ‘g, JOT, & Iskandar o ‘g ‘li, SB (2024). PYTHON DASTURLASH TILINING KELIB CHIQISHI. *Modern education and development*, 11(3), 120-126.
19. Normurodovna, A. M. (2025, February). TASHKILOTLAR O‘RTASIDAGI HAMKORLIKDA INGLIZ TILINING AHAMIYATI. In *International Educators Conference* (pp. 310-317).
20. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISI BO‘LISHDA BOSHLANG‘ICH INGLIZ TILI DARSLARINING AHAMIYATI. In *International Educators Conference* (pp. 350-357).
21. Axmedovna, B. S. (2025, February). O‘ZBEKISTONDA XORIJIY TILLARNING AHAMIYATI. In *International Educators Conference* (pp. 326-333).

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

22. Normurodovna, A. M. (2025, February). INGLIZ TILI GRAMMATIKASINING INGLIZ TILI KURSIDAGI AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 302-309).
23. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH. In International Educators Conference (pp. 358-365).
24. Axmedovna, B. S. (2025, February). INGLIZ TILINI O'RGANISHDA O'ZARO MULOQOTNING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 318-325).
25. Кучкаров, Т., & Маматова, Г. (2024). ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ НА ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В ОБЩЕСТВЕ. Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari, 4(4), 127-136.
26. Маматова, Г. Д. (2021). СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ. ББК 65.0501 А 43, 71.
27. Маматова, Г. Д. (2021). К вопросу о роли цифровых технологий в совершенствовании высшего образования Республики Узбекистан. In Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации (pp. 239-243).
28. Mamatova, G. (2023). OLIY TA'LIM MUASSALARINING RAQAMLI FAOLIYATI hamda KELAJAK KADRLARINI TAYORLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR va SUN'IY INTELEKTNI QO 'LLASH JARAYONLARI. KELAJAK KASBLARI. Interpretation and researches, 1(7).
29. Rustamovna, R. I. (2025, January). BOSHLANG 'ICH MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI RIVOJLANTIRISH VA TARBIYALASHDA MEDIANING O 'RNI. In International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices (pp. 225-230).
30. Rustamovna, R. I. (2025, January). MAKTABGACHA TA'LIM: BOLANING KELAJAGI VA TARBIYASI UCHUN MUHIM JARAYON. In International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices (pp. 217-224).
31. Togaymurodov, J., & Toshkanjonova, R. (2024). Ingliz Tili So'z Birikmasining Tasnifi. Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments, 2(12), 84-87.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th March, 2025

32. Togaymurodov, J., & Sharipova, S. (2024). INCREASED DEMAND FOR ALCOHOL AND SMOKING AMONG YOUTH. *Western European Journal of Historical Events and Social Science*, 2(11), 119-122.
33. Togaymurodov, J., & Toshtemirova, G. (2024). ISLAM AND ITS OPPOSITION FACTORS. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 2(11), 151-154.
34. Djumanov, J. X., Zaynidinov, H. N., Egamberdiev, X. S., & Eshmuradov, D. E. (2020). Mathematical Modeling of the Processes Formations of Stocks in Low Water Period (on the example of the Kitab-Shahrisabz aquifer). *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE) ISSN, 2278-3075*.
35. Egamberdiev, K. (2016). Eyes and lenses: A comparison and differences. *Journal of Multimedia Information System*, 3(2), 43-46.
36. Egamberdiev, K., Khidirova, N., & Islomov, A. (2024). Creation of an automated information system using python and the django framework with a telegram bot. *Big Data and Computing Visions*, 4(3), 219-226.
37. Botirovich, X. S. (2024). AVTOMATLASHTIRISH TIZIMLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI QO 'LLASH. *GOLDEN BRAIN*, 2(19), 66-70.